

Kérdések és Válaszok

A gyermekeket érő szexuális erőszakról

Készítette: Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány, 2022.

1.

Mit értünk gyermekekkel szembeni szexuális erőszak alatt?

a szexuális erőszak magában foglalja a gyermek(ek) kényszerítését vagy csábítását a szexuális tevékenységekben való részvételre, függetlenül attól, hogy a gyermek tisztában van-e a történetekkel (meg tudja-e ítélni, hogy mi történik vele).

Az erőszak történhet fizikai érintkezés útján vagy anélkül. Előbbihez tartozhatnak a nemi szervek érintkezésével járó cselekmények (pl. szexuális erőszak) és anélküli cselekedetek. Utóbbiak lehetnek, például a gyermek(ek) bevonása pornográf anyagok megtekintésébe, vagy szexuális tevékenység megfigyelésébe.

A gyermekkel szembeni szexuális erőszak elkövetői leggyakrabban erőszakkal, csalással, megvesztegetéssel, fenyegetéssel, csábítással, kedvezmények nyújtásával/ígérésével, a gyermek bizalmával való visszaéléssel vagy egyéb nyomásgyakorlással követik el cselekményüket.

A Btk. bünteti a "szexuális kényszerítés" bűncselekményét, amely magában foglalja egy másik személy szexuális cselekmény végzésére vagy eltűrésére kényszerítését, és 2–8 évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti, ha az áldozat 18 év alatti, 5–10 évig terjedő szabadságvesztéssel, ha az áldozat 14 év alatti.

2.

Milyen korhatárok vannak?

A magyar Büntető Törvénykönyv "szexuális kényszerítésre" és "szexuális erőszakra" vonatkozó rendelkezései szerint a szexuális beleegyezés alsó korhatára 14 év. Ez fiúkra és lányokra, valamint azonos és ellenkező neműek szexuális kapcsolatára egyaránt vonatkozik. Létezik azonban egy életkorhoz kötött mentesség, ami azt jelenti, hogy a 12 év feletti és a 18 év alatti gyerekek közötti, beleegyezésen alapuló szexuális együttlét megengedett.

Fontos megjegyezni, hogy a 17 és 12 évesek közötti ötéves korkülönbség különösen nagy a korhatármentesség szempontjából.

3.

Milyen gyakran válnak a gyerekek szexuális erőszak áldozatává?

Nem tudjuk pontosan. Egyes kutatások szerint minden 10. gyermek érintett. Más kutatások e fölé (lányok esetében 19.7%-ra, fiúk esetében 7.9%-ra teszik); vagy ez alá becsülik az érintettséget (lányok esetén 3%, fiúk esetén 2%).

A gyermekek sérelmére elkövetett szexuális visszaélések nagy részében sosem indul eljárás. A amerikai adatok szerint az esetek 10-35%-ban beszélnek a gyermek áldozatok az átélt eseményekről. Magyar kutatási adatok szerint a lányok 56%-a, míg a fiúk 15%-a számolt be valaha is valakinek a történeteikről, míg feljelentés csupán az esetek 8%-ban történt.

Ha a világon elkövetett valamennyi szexuális erőszak ügyet vesszük alapul, a gyerekeknek kétszer nagyobb esélyük van arra, hogy áldozattá váljanak, mint a felnőtteknek.

A gyermekekkel szemben elkövetett szexuális erőszak cselekmények többsége rejtve marad.

4.

A gyermek áldozatok többsége hány éves?

Nemzetközi adatok alapján átlagosan minden 3. szexuális erőszak ügy áldozata 12-17 év közötti gyermek.

A gyermekek (a fiúk és a lányok egyaránt) legnagyobb számban 11-15 éves koruk között esnek áldozatul szexuális erőszaknak.

5.

Kik követik el a szexuális erőszakot a gyerekekkel szemben?

Az elkövetők többsége férfi.

A női elkövetők aránya fiú áldozatok esetén 14%-ra, lány áldozatok esetén 6%-ra becsült nemzetközi kutatási adatok szerint. Magyar kutatások alapján a gyermekek sérelmére elkövetett bántalmazások női elkövetőinek aránya 10% alattira tehető.

A pedofilok aránya az elkövetők között egyes kutatások szerint 1-7%-ra tehető, de van olyan kutatás is, ami 50%-ra becsüli az érintettségüket.

6.

Ki tekinthető pedofilnak?

Az a 16 éves vagy annál idősebb személy, aki szexuális fantáziát, készletést, vágyakozást érez a pubertás kor előtti gyermek(ek) iránt. Fiatalok esetén pedofilnak tekinthető az, aki legalább 5 évvel idősebb annál a gyerekkorú személynél, aki iránt szexuális vágyat érez. (Tehát egy 17 éves fiatal egy 12 éves gyerek iránt, vagy egy 20 éves egy 15 éves iránt).

A pedofilok között megkülönböztetünk exkluzív és nem exkluzív pedofilokat. Előbbiek csak gyerekek iránt éreznek szexuális vágyat. Utóbbiak felnőttek és gyerekek iránt is.

A pedofilok között vannak akik lányok, és vannak, akik fiúk iránt éreznek nemi izgalmat, és vannak olyanok, akik csecsemők iránt.

A kutatások szerint a pedofilok meghatározó többsége férfi, de jelen tudásunk szerint a nők érintettsége sem kizárt.

7.

Milyen kapcsolat van az elkövetők és gyermek áldozataik között?

Nemzetközi adatok szerint az elkövetők harmada a gyermek közeli hozzátartozója.

Magyar kutatási adatok szerint a szexuális erőszak sértettjeinek 36,5%-a, a gyermekpornográfia áldozatául esett gyermekeknek 53,2 százaléka az elkövető családtagja.

A bántalmazók meghatározó arányát ismeri a gyermek (89%), többségükkel baráti, bizalmi vagy közeli ismertségi viszonyban van.

Kutatási adatok szerint minden 10. elkövető idegen a gyermek számára.

8.

Miért nem beszélnek a gyermekek az ellenük elkövetett szexuális erőszakról? Miért nem kérnek segítséget?

- Félelem a megszegényítéstől, megbélyegzéstől
- Félelem attól, hogy mások hogyan reagálnak a vallomásra
- Az élmény felzaklató, fájdalmas, szégyenérzetet keltő jellege
- A szexualitáshoz kapcsolódó beszélgetés tabu
- Bizalomra épülő kapcsolatok hiánya
- Következményektől való félelem (ideértve az elkövető általi további bántalmazásokat)
- Reménytelenség érzés abban, hogy van elérhető hasznos segítség
- Félelem attól, hogy őt is megbüntetik
- Nincsenek szavak, nem tudja a gyerek kifejezni ami vele történt
- Nem ismeri fel a gyermek, hogy amit átélt, az szexuális erőszak

9.

Melyek a gyermekekkel szemben elkövetett szexuális erőszak kockázati tényezői?

Családon belüli erőszak, elhanyagoló vagy bántalmazó család

Mentális problémákkal küzdő szülők, közeli családtagok

Kimaradás az iskolából, iskolai kudarcok, elszigetelődés a kortársaktól

Utcán élés, dolgozás, vagy időtöltés

Alkohol és szerhasználat

Korábbi szexuális bántalmazás

Interneten töltött kiemelkedően sok idő

Szegénység

10.

Mire van szüksége a szexuális erőszakot átélt gyermekeknek?

- Legyen legalább egy olyan bizalmi felnőtt, akivel meg tudja osztani mi történt
- Meghallgassák, vegyék komolyan, amit elmondott
- Kapjon támogatást, segítséget a megértéshez, elfogadáshoz és feldolgozáshoz
- Értsék meg a tüneteit, a bántalmazás következményeit és ne büntessék azokért
- Ne őt hibáztassák azért, ami történt
- Az elkövető nyerje el méltó büntetését
- A hivatali eljárásokban tiszteljék a gyermeket és jogait, vegyék figyelembe szükségleteit, ne okozzanak neki újabb traumát
- A környezete ne bélyegezze meg, ne kezeljék “csak áldozatként” - a gyermek több, mint az átélt erőszak

Források

- Szexuális erőszak: mítosz és valóság. Kutatások a szexuális erőszakról. (Szerk.: Parti Katalin) Országos Kriminológiai Intézet. Budapest 2017.
- A bántalmazott gyermekek - Gyermekjogok és gyermekbántalmazás (Pintér-Tóth) Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Szemle, 95. évf. 8-9. szám
- A fiúk szexuális kizsákmányolása. Magyarországi Jelentés (Kiss-Varga-Németh-Varga-Bárdossy-Sánta) ECPAT International - Hintalovon Alapítvány 2022.
- Éves Gyermekjogi Jelentés (2016-2020). Hintalovon Alapítvány
- Child Sexual Abuse Statistics. NSPCC (2021), Preventing Child Sexual Abuse. CDC (2020).